

ВИДЕЛИНА

КИРКОРОВ

ЛИТЕРАТУРНО-КРИТИЧЕНЪИ НАУЧЕНЪ ЛИСТЪ НА ВАРНАЕКАТА СРЪДНОШКОЛСКА МЛАДЕЖЪ

Разрешенъ
отъ Мин Нар. Просвѣщение
съ заповѣдь № 30,320 отъ
12 октомври 1931 г.

Редактиратъ ученици.

Сътрудничатъ ученици.

Абонам. 30 лв — Брой 2 лв.

За странство 50 лв

Адресъ: в. „Виделина“

Мжж. гимназия—Варна

Този брой „Виделина“ съдържа:

Статии: Повече национализъм! Стига сервилност! —

В. Василевъ; Не се гаси туй що не гасне.—Руменъ Янковъ; Единъ радостенъ фактъ — Ив. Божковъ; Българитѣ въ Бесарабия и ю. Русия — Б. Бяновъ; Кой е виновенъ? — П. Ганевъ; Родината зове! — Сл. Савчевъ; Да си спомнимъ! — Ил. Иванчевъ; Спортъ въ Варна — В. Михайловъ; Топлинната култура. — Ст. Стояновъ.

Разкази: Запустѣлата воденица. — Корнелия Стоянова; Мартенички. — Хр. Мишевъ.

В Василевъ.

Повече национализъм! Стига сервилност!

Крайно време е вече да се осъзнаемъ, че сме българи. Днесъ, когато безумната страсть къмъ отрицание и рушение се шири навредъ, когато отровния духъ на разложение се мжчи да проникне и всрѣдъ насъ,—младежъта, крайно време е да заявимъ високо и мощно, че въ насъ още живѣе мощния български духъ, да възвисимъ високо сърцата си, да ги запазимъ чисти и преизпълнени съ най-възвишеното чувство, което може да изпитва човѣшката душа: родолюбие.

Родината ни, свободата на която е изкупена съ толкова скъпи жертви и за която се бѣлѣятъ далечъ тамъ нѣкъде въ македонскитѣ, тракийски и добруджански поля коститѣ на хиляди предани и безаветно влюбени въ България синове, тая скъпа наша татковина ни зове!

Ние истинскитѣ нейни чеда, нека докажемъ нашата любовъ къмъ нея. Нека високо развѣемъ националния ни флагъ и вдигнемъ възторжено възгласъ: „Българи, опомнете се!“

Стига толкова сервилност! България бѣ достатъчно унижавана и

петнена, въ нейната история трѣбва да се премахнатъ страшнитѣ черни петна — начело съ най-глѣмото — Ньой! — най-позорната дата въ националната ни история — Българската Голгота!

Нека сторимъ това ние! Завиденъ е нашия дѣлъ, ние трѣбва да се гордѣемъ — но затова нека запалимъ родолюбивия огънь въ сърдцата си! Когато други искатъ да продаватъ милата ни родина—нека ний я спасимъ.

Младежи, бждете възторжени идеалисти, искрени националисти, влюбени до фанатизъмъ въ България!

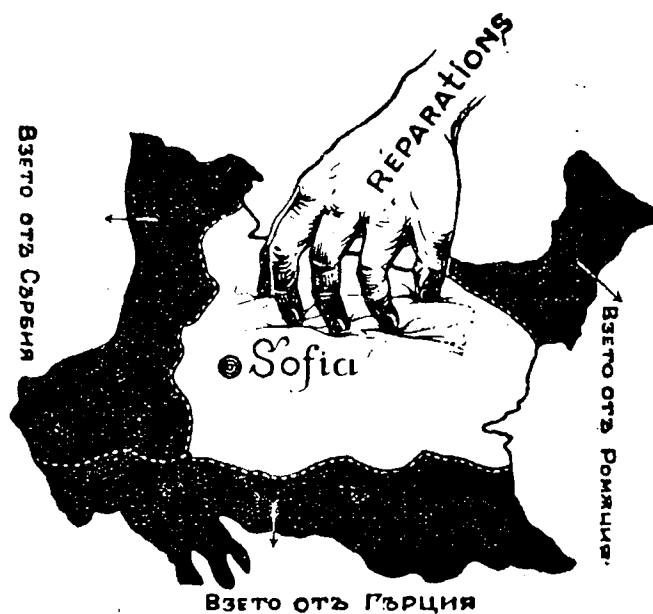
Нека всѣки знае, че на насъ лежи тежката отговорностъ предъ историята и бжднитѣ поколения да изведемъ родината ни отъ злата участъ. Нека всѣки отъ насъ, дълбоко вѣрвайки въ свѣтлата звезда на родината ни, има за девизъ:

За България живѣя!

За нея ще умра!

Азъ чакамъ дена!

Но затова трѣбва повече национализъм! Стига поражение! Стига сервилност!

Взето отъ Гърция

Алчната ржка на победителя откъсна живи части отъ българското тѣло. Въ поробенитѣ земи нашитѣ братя се намиратъ въ нечовѣшко положение подложени на убийствена денационализация.

Младежи, помнете поробенитѣ земи и позорния Ньой и се борете за осъществяването на националнитѣ идеали на племето ни.

Ив. Божковъ.

Единъ радостенъ фактъ.

На всички е известно, че мнозина наши сънародници нѣматъ най-необходимото за човѣка, безъ което той е обреченъ на погубване — свободата.

Сжщата тая свобода, за която милиони наши братя, презъ всичкия периодъ на нашето сжществуване като народъ, сж жертвували живота си. Непоносимиятъ режимъ на алчнитѣ ни съседи, заграбили чисто български земи, кара тия нещастници масово да напушатъ роднитѣ си стрѣхи, да оставятъ домъ и имотъ и да бѣгатъ въ останалата, макаръ и разпокъсана, свободна България.

Тия бежанци, естествено не могатъ да забравятъ родното си огнище и живѣятъ постоянно съ надежда, че ще дойде нѣкога часътъ въ който „ще изгрѣе зората на свободата“. Благодарение на сжществуващитѣ македонски, тракийски, добруджански и западнопокрайненски организации, българското общество се държи посредствомъ тѣхъ въ течение на събитията. Но не само това, тия организации подържатъ българския духъ високо и крѣпятъ вѣрата за по добро бждеще.

На Благовещение тая година стана нѣщо, което е причина да се напишатъ тия редове. Именно въ тоя день цѣлата българска младежъ високо заяви, че българското сърдце още тупти въ Ботеви гърди, че завета на измрѣлитѣ по бойнитѣ поля народни герои не е забравенъ.

Нацията е свърхсжщество съ многовѣковенъ животъ. Клеткитѣ въ това свърхсжщество сж личноститѣ които се раждатъ, размножаватъ, произвеждатъ и умиратъ. Нацията се състои отъ една безконечна верига отъ живи и мъртви поколения, обособени въ расова, езикова, религиозна, почвена, климатическа и производствена сила и връзка.

Висшата целъ на нацията е просвѣтното, културно величие по пжтя на непрестанно духовно, физическо, умствено и економическо напредване и съвършенство.

Поводъ за това спонтанно изразяване на родолюбиви чувства бѣ скандалната история станала въ София — подготовяне и замисляне на убийства въ сръбската легация на видни българи. Справедливо неговудание.

Нѣма да се спираме на последицитѣ отъ тоя протестъ, нито на мѣркитѣ, които властѣта бѣше взела за осуетяването на протеста. Това не е наша работа. Важното е да изтъкнемъ тѣй недвусмислено изразеното съчувствие къмъ сждбата на нашитѣ поробени братя и готовността за жертви отъ страна на будната българска младежъ.

За голѣма радостъ млада България живѣе съ идеалитѣ на поколенията. Въ нея е дълбоко заседнала мжката по изгубенитѣ и заробени земи и морета.

Макаръ и обкржженъ отъ вси страни съ недовѣрие, завистъ, злоба, алчни апетити, тежки задължения, обезоржжена, обидена и какво ли не още, будниятъ български народъ чрезъ своята просвѣтена, осъзната и родолюбива младежъ рано или късно ще постигне идеалитѣ си. Защото съ общи усилия само се постига цѣлѣта. А българската младежъ доказъ единостѣта си на Благовещение.

Да работимъ сплотени около смѣло развѣващия се триколюръ, да го носимъ въ сърдцата си, да го занесемъ чакъ въ поробенитѣ ни паланки, села и градове.

Р. Я.

Не се гаси туй що не гасне!

Тежки, критически, сждбоносни моменти изживява българския народъ. Родината ни е подложена на изпитание. Малцина сж ония по-големии далновидци, които предвиждатъ края на всичко това. И когато всрѣдъ този егоизъмъ и себичностъ, когато въ този критиченъ моментъ на сжществуването на родината ни се намѣрятъ будни и предани нейни синове, носещи въ гърдитѣ си пламенната отечествена любовъ, издигнали високо националния факелъ, готови на служба предъ олтаря на измжчената ни родина до самопожертвувателностъ — тия родолюбци биватъ разгонвани съ голи саби и приклади, бива имъ забранено да изкажатъ високо националното си чувство.

Националнитѣ ни идеали бѣха по-крусени, потжпкани въ пепелѣта—това всѣки знае. Шѣпа алчни „миротворци“ на зелената маса въ позорния Ньой разпнаха България, осакатиха я, унищожиха я. Но българското оржие нигде не бѣ сломено, то побеждаваше по всички бойни поля, водено отъ възвишена преданостъ и пламенна любовъ къмъ родината! И вмѣсто да се насажда родолюбиво чувство и преданостъ къмъ онеправданата ни татковина, бива забранено да се дава изразъ на тази любовъ къмъ родина, дър-

жава, нация.

Но нека добре се знае, че докато въ жилитѣ на българското племе тече кръвѣта на най-възвишения поетъ и борецъ за свободата — Ботевъ, докато въ неговитѣ гърди тупти лѣвското и благородно сърце на легендарния народенъ герой Левски—българскиятъ духъ не може да бжде сломенъ, България нѣма да бжде заличена и унищожена, може би желанието на нѣкои заблудени синове — родоотстъпници.

Докато българската младежъ, откърмена съ националнитѣ идеали на племето си е на поста си България все ще може да се надява на по-щастливо и свѣтло бждеще.

Докато тая младежъ носи още въ гърдитѣ си огнената, пламенна любовъ къмъ родъ и родина, докато нейното родолюбиво сърце се трогва при виждането на всѣки развѣтъ националенъ трицѣвътъ и изпитва мжка, когато вѣтъра ѝ носи стоноветѣ и риданията на нейнитѣ братя отатѣкъ блиндажитѣ и теленитѣ мрежи — България все пакъ ще бжде щастлива да види осъществяването на националнитѣ си идеали, тѣй жестоко потжпкани и унищожени.

Защото не се гаси туй що не гасне!

Борисъ Бяновъ

Българитѣ въ Бесарабія и Южна Русія.

Въ тѣзи две области живѣятъ нѣколко стотици хиляди българи. Затова мисля, че нѣма да бжде излишно да се разгледа тѣхното минало и сегашно положение, както и онава на въпроснитѣ области, главно на първата, въ която българското население е много по-многобройно.

Съ мира въ 679 г. между Аспарухъ и византийскитѣ императоръ Константинъ Погонатъ се поставя начало на българска държава отсамъ Дунава, защото задъ него тя отдавна сѣществувала. Споредъ Теофанъ и Никифоръ, на северъ българската държава е включвала по-голямата частъ отъ днешна Ромъния, включително и Бесарабія. При Омортага на северъ границитѣ на нашата държава сѣ достигали до Днепъръ. До 885 г. Бесарабія е била непрекъснато българска. Тогава тя бива завладѣна за кратко време отъ маджаритѣ, които въ 892 година били разбити и изгонени за винаги отъ тамъ. Следъ падането на източна България българска властъ продължава да сѣществувва въ Влашко и Бесарабія въ лицето на отдѣлни воеводи.

Следъ падането на Западна България (1018 г.) българскитѣ княжества на северъ отъ Дунава даватъ прибѣжище на избѣгалитѣ, вследствие грѣцкитѣ жестокости, българи. Въ 1018 г. заддунавскитѣ български земи падатъ подъ властта на печенезитѣ, но сведенията гласятъ, че българскитѣ княжества, макаръ и подъ тѣхна властъ, продължаватъ да сѣществуватъ. Дори ромънски историци признаватъ това.

За създаването на второто българско царство главна роля, споредъ Ю. Венелинъ и др., е играла Бесарабія, отъ която дошли Асѣнъ и Петъръ. До 1241 година Дакія и Бесарабія били подъ българска властъ. Презъ татарското нашествие българскитѣ княжества продължаватъ да поддържатъ връзки съ заддунавска България. Чакъ презъ XV вѣкъ Влашко, Молдова и Мултения изпъкватъ като ромънски, но оставатъ подъ зависимостта на българската култура дори до

срѣдата на XIX вѣкъ. Паметницитѣ отъ това време сѣ написани на чистъ, говоримъ български езикъ, който, споредъ проф. Милетичъ, остава безъ всѣкакви чужди примѣси до края на XV вѣкъ. И до днесъ въ румънския езикъ сѣ останали надъ 3000 български думи. Въ 1503 г. следъ едно кратко владичество на молдовския воевода Стефанъ, Бесарабія бива завладѣна отъ турци и татари. Тогава тамъ се заселватъ нѣколко татарски орди. Тѣхното изселване започнало къмъ началото на XVIII вѣкъ и завършило следъ единъ вѣкъ. По сѣщото време (началото на XVIII вѣкъ) почва заселване на българи отъ днешна България, Добруджа и Тракия.

Причинитѣ за това сѣ главно три: голѣмитѣ притѣснения, на които сѣ били подложени нашитѣ сънародници презъ турското робство, несполучливитѣ възстания и руско-турскитѣ войни. Тогава стотици хиляди българи сѣ напуснали нашето отечество и сѣ заселвали въ Влашко, Бесарабія, Южна Русия, Сърбия, Банатъ, Трансилвания, Гърция, Мала Азия и другаде.

Първитѣ заселвания на българи въ Бесарабія и Южна Русия започватъ презъ времето на Петра Велики, въ връзка съ избухналото българско възстание презъ руско-турската война отъ 1698—1700 г. Отъ 1752—1754 г. около 620 български семейства напустили роднитѣ си огнища и се заселили отначало въ Новомиргородъ, а после въ Архангелскъ. Същевременно друга група заема т. н. Онгълтъ. Онгълтъ е южния край на Бесарабія и е заключенъ между рѣкитѣ Прутъ на западъ, Дунавъ на югъ, Днестъръ на изтокъ и Черно море на югоизтокъ. За северна негова граница служи единъ аспаруховъ окопъ, започващъ на западъ отъ гр. Леоно на р. Прутъ, и свършващъ при устието на р. Ботна въ Днестъръ. Този окопъ ромънцитѣ, по понятни съображения, побързаха да кръстятъ „Горенъ Траяновъ окопъ“, при все, че неговиятъ български

произходъ е научно доказанъ. Отъ 1764—1869 г. вследствие маниореститѣ на Екатерина II, мнозина българи се заселватъ въ Черниговска и др. губернии. Отъ 1869—74 год. около 160,000 българи се заселватъ въ Влашко и Русия. Около 400 български семейства отъ силистренско се заселватъ презъ 1773 г. въ Херсонска губерния. Презъ руско-турската война въ 1787—91 г. около 360,000 българи се заселватъ въ Ромъния и Русия. Отъ 1792—1806 г., времето на най-силнитѣ върлвания на кърджалиитѣ, изселванията продължаватъ. Софрони Вратчански по този случай бележи: „Епархията ми е опустошена, селата изчезнаха, народътъ се разпрѣсна по Влашко и други страни“. Европейски пжтешественици по сѣщия поводъ пишатъ, че гробно спокойствие царувало по необработенитѣ полета и по пжтищата се срещали само човѣшки трупове и изгорени кжщи, а жителитѣ или били избѣгали, или сѣ станали жертва на дивитѣ звѣрове. Следъ 1806 г. заселванията продължаватъ и къмъ 1837 населението въ 92 български селища въ Южна Русия и Бесарабія възлиза на 96,000 души. Постепенно въ Бесарабія, както бележи руснакътъ А. Скальковски, започва да се урежда нова България, благодарение на своитѣ качества българитѣ успѣватъ да преобърнатъ степитѣ и татарскитѣ пепелища въ цвѣтящи земеделски стопанства, на които, споредъ сѣщия руснакъ, нѣмало равни въ цѣлата империя.

Последното голѣмо преселване става презъ кримската война (1853—56 г.), но опредѣлени цифри нѣма. Следъ тая година изселванията иматъ единиченъ видъ. Къмъ 1897 г., споредъ руски официални сведения, българското население въ Русия възлизало на 170,000 души, отъ които 103,000 въ Бесарабія. Българитѣ въ Бесарабія живѣятъ главно въ окръжитѣ Прутски, Канулски, Измаилски, Буджански и заематъ 12 града и 65 села. Въ

Южна Русия въ херсонска губерния българи живѣятъ въ 12 града и 7 села съ 25,685 души, въ таврическа — 14 града и 45 села съ 41,260 души. Обаче тукъ не влизатъ нѣколко пропуснатитѣ български села: българитѣ гагаузи, многобройнитѣ български колиби въ херсонска и таврическа губерния и прѣснатитѣ българи изъ влашкитѣ села. Затова къмъ 1910 год. българското население се прѣсѣта изповече отъ 300,000 души, отъ които около 250,000 живѣятъ въ Бесарабія и иматъ 2 чисто български града (Болградъ и Комратъ) и 65 чисто български села. Тамъ тѣ заематъ срѣдната частъ на Онгълтъ и му даватъ напълно български видъ.

Днесъ българитѣ въ Бесарабія надминаватъ 300,000, а онгѣзи въ южна Русия — 80,000.

Това е една голѣма частъ отъ нашия народъ, чиято сѣдба не може да не ни интересува. Следъ общоевропейската война Ромъния зае цѣла Бесарабія. Всички български училища и черкви, които още въ 1847 г. сѣ били съответно 90 и 91, сѣ обрнати на ромънски. Въ това число трѣбва да поставимъ и известната Болградска гимназия. Всѣ каква културна дейность е спрѣна. Цѣлта е ясна: претопяване на българското население. Дали ще прѣспѣятъ е много съмнително. Обаче, нашъ свещенъ дългъ е да се противопоставяме на това. За жалость, това става не само въ Бесарабія, но и въ всички поробени български земи. И когато тукъ българската младежъ надига своя гласъ за протестъ, противъ безчовѣчния режимъ отвѣдъ чернитѣ граници, последниятъ бива заглъшаванъ по най-грубъ начинъ! Жалка действителность!... Но добре е, че нашитѣ съседи сѣ погрижили да ни отдѣлятъ отъ нашитѣ поробени братя съ китайски стени и вѣлчи ями, защото иначе страданията имъ сигурно биха се увеличили.

Националнитѣ идеали на българското племе бѣха покрусени, но неговия духъ — никога не бѣ сломенъ. И единствения залогъ за по-добро и свѣтло бѣдеще на тѣй изтерзаната ни родина — духътъ, които създаде най-свѣтитѣ и незабравими страници въ националната ни история

Корнелия Стоянова—уч. VI кл.—Хасково.

Запустѣлата воденица.

Запустѣла воденица. — Суха водата край нея не ручи
Глухитѣ и прозорци зѣятъ
катъ на черепъ кухитѣ очи.

И върбата, тамъ надъ грохналъ покривъ
свела клони, не шуми и тя,
Като че ли и надъ нея вече
е ржка протегнала смъртта.

П. Славейковъ.

Познавате ли старата запустѣла воденица? Край нея нѣкога весело шуртѣше вада. Надъ нея шумѣха клонетѣ на сведената надъ покрива върба. Отдавна вече клонетѣ сѣ престанали да шумолятъ. Страхуватъ се съ своя шепотъ да не събудятъ заспалата воденица. Отдавна спи тя самотна и полусрутена! Отдавна нейнитѣ два прозорца зѣятъ като кухи на черепъ очи! Ехъ, а бѣше време, веселиятъ тропотъ на воденичното колело огласяше полето! Стариатъ воденичаръ, цѣлъ бѣлъ, неуморно работѣше отъ зори до късна вечеръ, самодоволно смучейки опушената си луличка. А работа — далъ Богъ — отъ нѣколко села се стичаха на керванъ, коли, препълнени съ млеко.

Пѣеше воденичното колело, пѣеше нѣщо въ сърдцето на шетливата спретната стопанка, пѣеше отъ сутринъ до вечеръ златокосата хубавелка — воденичаровата шерка!

Край водата градинка съ всѣ какво цвѣте, наоколо чисто, пометено — да ти е драго да погледашъ! Задъ воденицата грухтатъ прасета, крѣкатъ пилци въ курника.

Живѣеше безгрижно воденичаровото семейство, докато бедата

не бѣ потропала на честитата имъ порта.

Единъ день и бедата дойде!... Войната се бѣше обявила. Събираха всички здрави мжже и млади момци, да пазятъ родната земя. Отъ близкитѣ села се занизаха на тумби нажитени момци.

Отъ тъмни зори още, воденичаровата шерка, присвита отъ мжжа, прицкаваше нѣкого на завоя на селския пжтъ. И ето, отъ една група оживено разбѣбрани юнаци се отдѣли младъ хубавецъ, руменъ и засмѣнъ.

Изплака насрѣща му момичето, та прималѣ. Две силни ржце я обгърнаха и притиснаха къмъ нажитенитѣ съ цвѣте момкови гърди. Съ треперящи ржце тя извади изъ пазвата си китка и момку надъ сърдцето я вметна. Клетва взе отъ свидно либе и клетва даде, да го чака, да му бжде върна до гробъ.

Прималѣла гледаше следъ него младата мома, докато съвсемъ се скри отъ очитѣ ѝ. Съ подкосени крака се върна въ кжщи и като никога къмъ градинката очи не обрнѣ. Престана да пѣе, престана и любимитѣ си цвѣта да реди и полива. За кого ли?

Изнизаха се дълги, тжжни дни! Дойде и най-тежкитѣ! Селянки бѣха дошли да мелятъ жито; разтоварваха колитѣ, тихичко си приказваха и тжжно поклащаха глави. Воденичаровата шерка шѣташе около тѣхъ и отъ време на време се вслушваше въ приказкитѣ имъ. И ето, тя чу нечие име, тя чу думи, които разкжсаха малкото и сърдце.

— „Тежко на тая майка, сирота, единичкъ ѝ бѣше“ — думаше една селянка, чиято глава войната бѣше успѣла вече съ черно да забули.

— „Охъ, граната го сдробила, на кѣшеи го направила“ — додаде друга плачливо.

Сърдцето на момичето облѣно въ кърви се замѣта, като простреляна птица, и застана. Очитѣ ѝ се замѣглиха, ржцетѣ ѝ като безжизнени се отпуснаха.

Майка ѝ, баща ѝ, разбраха всичко и ножъ ги прободѣ въ сърдцето — та нали имѣ е единичка! Милваха, галиха, тѣшаха — напуста! Две очи оцѣклени, отъ кждето надничае безумието, ги гледаха...

Следъ три дни я намѣриха въ вадата. Завайка, завайка, старецътъ, зареди надъ свиденъ мъртвецъ майката, захѣлча воденичното колело, цвѣтята клюмнали глави, плачѣха!

Издигна се могила въсрѣдъ полето, тамъ, близо до завоя на селския пжтъ, кждето привечеръ свидно либе я прицкаваше, кждето за сетенъ пжтъ съ либе се прости.

Следъ нѣколко седмици и майка ѝ я догони. Плака, нарежда, би се по гърдитѣ и така си занемъ и умрѣ.

Издигна се втора могила до първата, кръстоветѣ си подадоха ржка.

Млѣкна стариатъ воденичаръ, на сѣнка се обрѣна. Погледътъ му блуждаеше, като че ли не е отъ тоя свѣтъ. Млѣкна воденичното колело. Стихнаха да шумятъ клонетѣ на върбата, а самата върба, като че ли още повече се приведе, та прихлупи осиротѣлата воденица.

Коли идваха и неразтоварени се връщаха. Стопанитѣ имъ поглеждаха къмъ пейката, всрѣдъ малката изсѣхнала градинка, кждето свитѣ, неподвиженъ седѣше стариатъ воденичаръ, нечуващъ нищо, вслушанъ въ безпомощното ридание на осиротѣлото си сърдце, поклащаха глава и отминаваха.

Воденичното колело за винаги бѣше спрѣло!

Единъ день, следъ нѣколко месеченъ животъ на тиха скръбъ, безмълвие и отчуждаване отъ тоя свѣтъ, кждето нищо вече не го задѣржаше, намѣриха добриятъ старецъ свитѣ, изстиналъ до прага.

Издигна се трета могила.

Спи воденичката потънала въ буренъ и плѣсенъ и сѣнува скжпо съновидение: Вижда се весела, бѣбрива, както въ ония щастливи дни. Вижда любимитѣ си стопани доволни и честити да шетатъ около ѝ. Вижда малката, палава хубавица подвижвайки крѣшно да полива любимитѣ си цвѣтенца, а очитѣ ѝ дяволито да се възиратъ къмъ селския пжтъ — нѣкого да очакватъ. Росната китка на главата ѝ закачливо намира на воденичката и цѣла трепти отъ смѣхъ.

Спи воденичката дълбокъ непробуденъ сънъ.

Пан. Ганевъ

Кой е виновенъ?

Върху младежта се сипят хули, че тя върви по наклонена плоскост, че е излѣзла отъ правия път и т. н. Естествено, не може да се отрече, че тя е въ истинския смисъл такава, каквато трѣбва да бѣде, но ще бѣде смѣшно и глупаво да се порицава безогледно. Всѣко нѣщо си има причини и условия за развитието му. И отговорътъ ще бѣде простъ и кратъкъ: болни времена, болни нрави. Младежа възприема всичко, което вижда отъ възрастнитѣ. Да се вгледаме въ постояннитѣ ежби за власт и болезнени страсти и тѣ ще ни послужатъ за хубавъ примѣръ, разбира се въ отрицателенъ смисъл. Младежта не е изгубила напълно доброто. Тя все още има стремежъ къмъ свѣтлото, красивото. Все още се възхищава и стреми къмъ благородни пориви и начинания. Младежта би трѣгнала по правия път, ако има добри ръководители и добри условия за работа. А какво е сега? Всѣко младежко начинание се смѣта като нѣщо, ако мога да кажа, извънзаконно, нелегално, а съ това се убиватъ добритѣ стремежи и желанието за работа. Какво се върши за младежта? Всѣкой се ограничава съ думитѣ: Младежа, това е утрешния гражданинъ, създателъ и строителъ на законитѣ. Е добре, щомъ отъ младежта зависи благоденствието на държавата и отъ нея зависи дали да върви къмъ възходъ или упадѣкъ, то трѣбва да се приѣме, че е нужно твърде внимателно отнасяне къмъ нея. Благодарение на тѣзи неблагоприятни условия младежта не може да намѣри приложение на силитѣ си и води пустъ, безсѣдржателенъ животъ, губи младежта си въ бездействие и нищета. Поводъ за написването на тѣзи нѣ-

колко реда ми даде Варненската градска читалня. Трѣбва да се признае, че за единъ културенъ центъръ като Варна сѣж нуждни по-голямъ грижи въ това отношение. Книгитѣ сѣж факторитѣ, които уформяватъ мирогледа и разширяватъ знанията на младежа. Докато читалнята се помещаваше въ новия градски театъръ може да се каже, че бѣше достатѣчна, но сега тя едва побира двадесетина души и въпреки желанието на мнозина да се просвѣщаватъ, тѣ се връщатъ обратно разочаровани. Подигна ли нѣкой гласъ, когато се затвори читалнята? Естествено че не. Това говори за духовнитѣ нужди и култура на гражданитѣ. Но кой е виновния? Управляющитѣ на общината. Естествено е, че човѣкъ поставенъ като ръководителъ на единъ културенъ институтъ, ще се старае всячески да направи подобрения и преобразувания въ него. Тѣй че, вината не може да се търси въ тѣхъ. Но и управляющитѣ биха се оправдали и се оправдаватъ; общината нѣма средства, материално е твърде зле и т. н. Оправдания много но твърде неоснователни. Не му е мѣстото отъ колонитѣ на единъ ученически вестникъ да критикуваме управата, защото всичко това би получило политическа тенденция, но лесно е на всѣки да разбере кой е правъ и дали толкова нѣма средства да се помогне на единъ културенъ факторъ, като на библиотеката, когато се пилеятъ общински средства за много други по-малко полезни и належачи цѣли.

Създайте условия за работа на младежта, поне въ крѣжа на възможното, за да влезе въ правия път и използва по-рационално силитѣ си.

Ил. Иванчевъ — Търг. У-ще.

Да си спомнимъ.

Да си спомнимъ, българи, за хилитѣ бежанци отъ нещастна Македония, Добруджа, Тракия и западнитѣ покрайнини, които дойдоха въ България следъ великото народно нещастие, общо-европейската война. Оставили всичко мило и драго, само, и само да могатъ да си спасятъ живота отъ своитѣ „владѣтели“....

Да си спомнимъ, колко деца, жени, немощни баби и старци бѣха

изклани, колко села опожарени и разорени....

Да си спомнимъ за многото голи и боси деца бѣжанци, останали безъ подслонъ и родители, какъ презъ лютитѣ зими се скитаха немилли-недраги изъ нашитѣ краища и какъ протѣгаха рѣжа за парче хлѣбъ....

Но всичко това, макаръ и въ помалка мѣра, продължава и сега.

Но не е всичко това. Вие си спо-

мняте, че преди нѣколко време се изнесоха въ пресата ужасни работи. Нашата съседка съ своитѣ безогледни дѣла, можа да надмине границата на позволеното. Тя искаше да всѣва междуособици, да убива българи, въ нашата родина. Родината на тѣзи, които съ своята кръвъ записаха въ историята имената: Лозенградъ, Бунаръ-Хисаръ, Люле-Бургасъ, Чаталджа, Булаиръ, Криволакъ, Калиманци..., на тѣхъ и на насъ, тѣхнитѣ потомци... Родината на всички тѣзи, които съ желѣзо и кръвъ чертахъ и ще чертаятъ границитѣ на цѣлокупна и национална България, тѣзи граници, които ще включватъ повече въздухъ и свобода, подслонъ и миренъ животъ на единъ народъ, който съ вѣкове е живѣлъ и ще живѣе за въ бѣдаще. Отечество съ славно минало. Миналото завещано отъ нашитѣ дѣди и бащи, които

не веднажъ сѣж показвали, какви сѣж и какво могатъ!

И днесъ, когато сме призовани да протестираме и то въ името на повече справедливостъ и завещаното ни отъ нашитѣ бащи „да пазимъ България, като зеницата на окото си“, сме предъ факта, че не ни се позволява да изплачемъ и кажемъ, това което ни тежи на нашитѣ млади български души. Но нѣкои може да възразятъ и да кажатъ: „това не е работа на ученици!“ Да но, ние преди всичко сме българи и тогава всичко друго. Ние, които сме потомци на Аспаруха не можемъ да оставимъ да се разпореждатъ съ нашата земя и свобода, кой както си иска!

Нека завърша съ думитѣ на Ботева:

„... сѣрце, майко, не трае да гледа чужденецъ, че бѣснѣй надъ бащино ми огнище“.

Славейко Ив. Савчевъ. — Търг. У-ще.

Родината зове!

Никой не отрича, че днесъ родината ни е изпаднала въ едно окаяно положение; никой не отрича, че българския народъ е подложенъ на нечувано изпитание; че българската държава е застрашена отъ външни, и особено отъ вътрешни врагове. Въ китната и хубава, щастлива преди много вѣкове България, се дочуватъ днесъ вопли и стенания, същераздиращи викове за помощъ.

Ще останемъ ли ние, младежитѣ, равнодушни? Ще бждемъ ли спокойни, когато виждаме какъ бурята на живота убива, унищожава нашия народъ? Народътъ е отчаянъ, лѣганъ отъ партизанитѣ, които хвърлятъ въ партизански бѣсъ всѣка по-колеблива душа, обещавайки тлъста служба. Нуждае ли се народътъ ни отъ такива водачи? Желаетъ ли ги той? Близкото бѣдеще ще покаже.

Отъ насъ очаква той, беззащитниятъ народъ. Отъ насъ иска той по-добри бѣдни дни. Ще му ги дадемъ ли? Ще ли ги извоюваме? Отъ насъ зависи. Ако ние обикнемъ тоя народъ, ако се вслушае въ неговитѣ стенания, ще му помогнемъ. А за да обикнемъ народа си, да го разберемъ, трѣбва да се възпитаваме въ тоя духъ. Ще се въз-

питаваме чрезъ нашитѣ вестници и дружества. Ето защо всички вестници и дружества трѣбва да иматъ като първа своя задача, като прѣка целъ, насаждане любовъ къмъ рода, къмъ родината. Да, но когато между насъ се шири духътъ на пораженството и разрухата, разнасянъ отъ племеотрицателитѣ възможно ли е това, ще успѣемъ ли? Тия, които проповѣдватъ панвселена, които разправятъ, че желаятъ доброто на всички човѣци, а себе си още не сѣж направили човѣци; тия, които иматъ претенция да оправятъ свѣта, а себе си още не сѣж оправили; тия, които отричатъ всѣко национално чувство, тѣ сѣж опаснитѣ. Първо съ тѣхъ трѣбва да се справимъ. И ще се справимъ, като имъ отворимъ очитѣ. Най-напредъ трѣбва да оправимъ себе си, народа си, и ако ни останатъ сили, ще се помжчимъ да оправяме и свѣта. Ще изразходваме силитѣ си тамъ, кждето ще има най-добри плодове, кждето ще бждемъ най-полезни. А най-много ще бждемъ полезни на българския народъ, защото него познаваме, него разбираме най-добре. Той се нуждае отъ насъ.

Да, драги читатели, родината зове за помощъ. Ще се отзовемъ ли?

Четете вестникъ „Виделина“

Хр. Мишевъ.

Мартенички.

(драска).

Бѣхме голѣмъ класъ—петдесетъ и петъ души. За всички нѣмаше мѣста та едни отъ насъ бѣха принудени да сѣдатъ при другаритѣ си — по трима на чинъ. Това бѣха закѣснѣлитѣ. Единъ отъ тѣхъ бѣше Хубавейко Мисирковъ — синъ на беденъ селянинъ, когото видѣхъ веднажъ въ града — обути съ царвули и облеченъ съ сиви шаечени дрехи изпѣстрени съ черни гайтани. Докаралъ бѣше дѣрва съ две мършави крави, които всѣки денъ при зори впрѣгаше, и вдигаше кривоопашатото рало и поемаше къмъ борунитѣ. Тамъ бѣ едната му нива, а другитѣ две — цѣлото богатство — бѣха при Пенчовия върбакъ край Вита. Работеше непрестанно и въ пекъ и въ студъ — и отъ изкараното оставаше колкото да преживѣе — другото пращаше на Хубавейка. Той бѣ едничката му надежда и радостъ въ живота. Другитѣ му двама сина заминаха по печалба въ новитѣ земи и не се върнаха вече. По едно време му писаха, че по-голямия Кривчо си счупилъ рѣцетъ като товарели единъ параходъ. Това не отчая мно-

го чичо Мисирко. Нали е добре Хубавейко. Нищо, ще мине. Обаче надеждата не трая за дълго време. Писаха му отъ града, че ходи безцелно, изъ улицитѣ, скита по кръчмитѣ дружи съ лоши другари и се облича като богатскитѣ синове. А не се и училъ много. Това отначало посмути и отчая чичо Мисирко, но той бѣше решилъ вече: да го изучи та ако ще съ единъ краголъ земя да остане и затова често думаше: — Калѣта подъ ноктитѣ си ще дамъ и пакъ човѣкъ ще го направя.

Селянитѣ се подсмиваха около му понеже знаеха за приключенията на Хубавейко и подхвърляха: — Две дини подъ една мишница не носятъ.

А бе то... мжчеше чичо да се оправя и полекичка се измѣкваше. Когато си отива, взема хартия и пликъ и заниса на секретаря въ община да му напише писмо за Хубавейко.

* * *

Когато Хубавейко получи писмо не го четеше, а го сви и туря въ печ-

ката. Но дотрѣбвахъ ли му пари „телеграми бие“, дето речатъ старитѣ хора: „Моментъ“, критически пари телеграфически. Странеше отъ момчетата. Виждъ, съ момчетата общуваше. Казва, като те срещне ше ти сеусмихъ е така мило, че ще ти се доплаче. Това го увличаше. Миналата година едно му прати мартеничка. Хубаво нѣщо е да имашъ „братовчедки“.

И тѣй захвана да причаква ученичкитѣ по жглитѣ. Другаритѣ му го взеха на подбивъ, до като най-после го прекръстиха. Занесиевъ стана назидателното му име. Туй накара Надуйчо. Идеалистовъ да се сближи съ него. Последния обичаше да защитава „оноправданитѣ“ защото тѣ му се отплащаха пребогато. Никой не подозрѣ какво се крие задъ тѣхната дружба. Единъ пжтъ другаритѣ имъ ги уловили и се разбра цѣлата работа. Тоя случай се повтаряше всѣка вечеръ. Хубавейко отива подъ прозорцитѣ на Идеалистова и свирва. Надуйчо се облича и излиза. Потъватъ въ синята мрачина. Спиратъ предъ гостилница „Напредъ“. Хубавейко се нарича за книга и влиза вътре. Но виде-ли, че нѣма Грубка и другарката й, които търсятъ и си излиза. Отиватъ предъ квартирата. Тамъ чакатъ. Но веднажъ току-що се спрѣ-

ха предъ очитѣ имъ се плъзна „омразната“ сѣнка на учителя Авджиевъ и спрѣ край тѣхъ. Тѣ не мръднаха отъ мѣстата си. Той взе номерата имъ и мина.

На другиятъ денъ, (бѣше първи мартъ) ги викаха „на кафе“, така казватъ тукашнитѣ ученици. На Хубавейко Занесиевъ дадохъ, отпускъ седемъ дена, понеже и другъ пжтъ бѣше изпитвалъ „завистъта“ на учителя Авджиевъ, а Идеалистова само мърмриха. За първи пжтъ бѣше падналъ въ „капана“.

Презъ това време той не излиза нигде. Тежеше му станалото. Изгониха го отъ училище въ она „паметенъ“ денъ, когато другитѣ получаваха мартенички. Грубка ще ми даде непременно. Но... защо се бави... Той лега на кревата и се униса. Заспива. Присъня му се родното село съ низкитѣ кѣшурки, разпрѣснати като маргаритни зърна по широкитѣ поли на хълма, подъ който Витъ се изтега като сребърна змия. Нагоре по върхитѣ тропили кола. Две слаби кравушки извиватъ гърбове като обрачи и едвамъ пристѣпватъ.

Въ колата, подпрѣнъ на едната ритла седи старъ човѣкъ, съ загрубѣли отъ трудъ рѣце. Баща му. Отива за дѣрва. Той потъва въ лазурното поле на сѣнищата. Но въ тоя моментъ нѣкой почука на

Владимиръ Михайловъ — Търг. у-ще.

Спортътъ въ Варна.

Мнозина чуватъ думата *спортъ*, обаче, малцина сж тия, които и придаватъ нужното значение. Обикновено подъ думата спортъ, нѣкои — между които и наши общественици, за съжаление — разбиратъ „безцѣлно губене на време“. Голѣмо е тѣхното заблуждение, обаче.

По тоя въпросъ се е говорило доста, па и самото мѣсто не ми позволява да сторя това.

За да разберете, обаче, ползата отъ спорта, наблюдавайте извѣстно време спортиста. Погледнете го на спортното поле! Видете усилията, които полага, за да превиди своя противникъ! Той е всецѣло заетъ отъ една мисль: „Побѣда!“ И ако той бжде победенъ, това не го отчайва ни най-малко, напротивъ — поражда у него амбиция, съревнование за отплата.

Така той предизвиква вашето удивление. Вие му се възхищавате, а същевременно той е предметъ на вашето уважение.

Спортътъ не калява само тѣлото. Спортътъ калява и духа. Създава силна воля. Спортиста е винаги готовъ за борба — борба до победа.

Такъвъ човѣкъ — притежателъ на силна воля, на амбиция, на съревнование, на самоотверженостъ — придобити чрезъ спорта, успѣва винаги въ живота. Нищо не е въ състояние да го спре.

Думата ми бѣ за спорта въ Варна. Преди години варненскиятъ спортъ бѣ въ завидно положение. Варненци имаха успѣхи навсякъде изъ България. (За странство дума не може да става. Спортътъ въ странство е развитъ несравнено въ по-голяма степенъ отколкото нашия). Впоследствие, обаче, спортътъ у насъ западна. На какво се дължи това? Навѣрно какъ бихте ми ка-

зали: „Нѣма спортисти! Нѣма заинтересованостъ!“ — О, не!... Спортисти има твърде много, но нѣма кжде да спортуватъ. Нѣма игрища. А всѣки знае, че първото условие за развиване спортъ, е игрището.

Отъ редъ години въ Варна е подигнатъ въпросъ за отпущане общинско мѣсто въ морската градина за игрище. Съ идването на пролѣтътъ и откриване на спортния сезонъ, въпросъ си е още въпросъ!?! Нашия въпросъ си е още въпросъ!?! Обичамъ да вървамъ, обаче, че все нѣкой день, ако не за насъ, то за нашитѣ последователи, ще се построи така желаното игрище.

Нашитѣ общественици нехаятъ. Тѣ не могатъ да разбератъ, че ние младитѣ се нуждаемъ отъ спортъ; че ние искаме да се развиемъ тѣломъ и духомъ.

Стига бездействие! Спрете за моментъ вашитѣ партийни борби и се обърнете къмъ насъ, младитѣ! Вашата подкрепа би допринесла много въ областта на спорта, а нашата признателностъ би се отразила дълбоко въ нашитѣ души.

Защо ние да стоимъ назадъ отъ другитѣ? Докато въ София разполагатъ съ достатъчно игрища, ние въ Варна не можемъ да си построимъ нито едно. Варна особено, която е люлката на българския спортъ, трѣбва ли да западне до такава степенъ?

И азъ се обръщамъ къмъ нашитѣ общественици:

„Ние, младежитѣ, се нуждаемъ отъ спортъ! Дайте ни условия! Дайте ни игрища! Ние наново ще се издигнемъ. Наново ще печелимъ лаври на спортното поле!...“

се защити отъ изстудяване съ изкуствени сръдства — жилище, облекло, легло, отопление. Трѣбва да се знае, че ледениятъ периодъ е билъ съ нѣколко градуса подъ днешната топлина и можемъ да кажемъ, че днешния човѣкъ живѣе при сжщитѣ атмосферни условия. Човѣкъ е трѣбвало да регулира жизнената си топлина съ тѣзи изкуствени сръдства, защото тѣй му подказвало най-важния съветникъ за здравналъ му състояние — чувството на разположение и приятностъ. Обаче за по-вишето си развитие човѣшкото тѣло се нуждае отъ външното трѣване. То трѣбва да се зареди съ топлина, тѣй както се зарежда електрически акумулаторъ съ електричество. Нуждата отъ топлина особено много се чувствува отъ гореспоменатитѣ измръзнали. Мнозина между тѣхъ сж вегетарианци, които уверяватъ че страдатъ отъ недояждане, а въ действителностъ треската не се дължи на това, а въ неумението да регулиратъ телесната си топлина. Впрочемъ, говоря за тия, които иматъ достатъчно храна и всички сгрѣвателни средства, но сж фанатизирани *подръжници на студа и движението*. Има други, на които наистина имъ липсватъ сръдствата и за които се предприе една похвална инициатива, макаръ въ ограниченъ обемъ, която днесъ е фактъ — ученическата трапезария. Като говоря за вегетарианцитѣ, не искамъ да ги упреква, защото вегетарианскиятъ режимъ е много целесъобразенъ. Всички знаемъ, че човѣш-

кото тѣло се нуждае отъ 100 силни еденици, а за да ги набави като се храни съ месо, то трѣбва да изразходва 140 силни еденици, винаги се изразходватъ още 40 като топлина. Туй показва, че месото е нецелесловна храна и чийто употребяване се дължи главно на повишената жизнена дейностъ, която е треска — изразена въ привидна сила. За да видимъ, че месото ни най-малко не повишава нашата работоспособностъ, достатъчно е да погледнемъ народнитѣ маси, които работятъ най-усилено физическа работа, а се задоволяватъ съ най-малко месо. Трѣбва, обаче да се знае, че ония които ядатъ съвсемъ малко месо или вегетарианствуватъ, иматъ голѣма нужда отъ топлина, на първо мѣсто топлина и слънчевата бари. Вегетарианизмътъ, който зарежда тѣлото си съ топлина, при еднакво телосложение, превъзхожда по тѣлесна и умствена издръжливостъ всѣки месоядецъ. По такъвъ начинъ месото го причислявамъ къмъ криво разбранитѣ сгрѣвателни сръдства, къмъ което трѣбва да прибавя голѣмиятъ бичъ за културното кѣвчество, който носи сжщия лѣжливостъ етикетъ алкохолътъ. Че това е заблуда, показва пътуването на Фрѣотихъ Хансенъ презъ Гренландия, който прекаралъ заедно съ безгаритѣ си 60 дни при 60° студъ, безъ капка алкоолъ. Разбира се Хансенъ е билъ съ силна воля и тамъ кждетъ такава лижува, дълго време ще властува „царя алкоолъ“. (Следва).

ХРОНИКА

Този брой на „Виделина“ се посвѣщава на всички българи вънъ и вътре въ България, на поробенитѣ незабравими родни земи и на мощния високъ български духъ. Нека да помнимъ винаги славното минало и печалното настояще на българското племе. Същевременно да не губимъ въра въ по-свѣтло бждеще, което трѣбва да на стѣпи за страдащия ни народъ.

На мѣстото на излѣзлитѣ членове отъ редакционния комитетъ, последниятъ се попълва отъ ученицитѣ Иванъ Божковъ и Борисъ Бяновъ.

Редакцията предупреждава тия отъ настоятелитѣ, които не се отчетатъ напълно къмъ „Виделина“ веднага, че дължимитѣ по принудителенъ начинъ чрезъ училищнитѣ власти.

Материали за другия брой по възнати вънъ-късно и идейни статии, най-късно до 3 май.

На 7 т. м., Благовещение въ Варна бѣ устроена голѣма протестна акция, подготвена отъ емигрантскитѣ и родолюбиви организации отъ града. За поводъ на тая акция послужиха разкритията на пресата за подготвяне убийства на видни наши общественици отъ страна на сръбската легация.

За голѣмо съжаление обаче, доброто и похвално намѣрение на тия организации — да поддържатъ будно съзнание на българския народъ, не можа да се осъществи. Желанието да бжде изказано възмущението и голѣмата мъжа отъ подобни нечовѣчни действия на нашитѣ съседни не се изпълни.

Властта не позволи никакви събрания и речи по този поводъ. Всѣкакъвъ опитъ за речи и мирни манифестации бѣде осуетенъ. До късно вечерта движението по главнитѣ улици бѣ забранено.

Особено подозрителна властта бѣ къмъ младежта. Голѣма частъ отъ нея презъ този день получи сини белези. Това правѣше много тягостно впечатление.

На 3 т. м. туристическиятъ д-ва въ града ни, по случай агитаци-

онната си седмица, изнесоха забава, съ добре подобрени номера, въ полза фонда „Метеорологическата наблюдателница на върхъ Мусалла“.

На 10 т. м. въздържателността при В. М. Г. изнесе традиционната си забава съ отлично изпълнени номера. Тя бѣ масово посѣтена отъ учащата се трезва младежъ.

Въ миналия брой е допусната важна грѣшка въ драската „На балъ маске“ отъ Ю. Цоневъ. Въмѣсто „китвата“, да се чете „Rumba-та“.

Музикалното д-ство при В. М. Г. подготвя концертъ отъ произведения на Хайднъ и Шубертъ. Ще бждатъ изпълнени известния клавиренъ концертъ въ ре мажоръ отъ Хайднъ (въ честъ на 200 годишнината отъ рождението му) и прочутата „недовършена“ симфония въ си миноръ Шубертъ. Съ тая програма дружеството възнамѣрва да направи турне въ Бургасъ.

Християнското д-во „Св. Ив. Рилски“ ще изнесе следъ Великденъ традиционния си концертъ. Пригответе се за изнасянето сж започнати.

Както всѣка година и тая презъ Великденската ваканция, В. М. Г. устройва нѣколко екскурзии изъ България.

Една отъ екскурзиитѣ е крайбръжна и презъ Лонгоза обратно. Друга по цѣлия Дунавски брѣгъ, София, Плѣвненъ. Въобщо се дава възможностъ на всички ученици да обходятъ и се наслаждаватъ отъ хубавата българска природа.

Тия дни преподавателя по рисование при Варн. Мжжка Гимназия г. Д. Илиевъ ще държи беседа придружена съ подходящи свѣтлинки картини въ ученическото кино на тема: „Фламандското изкуство и неговитѣ представители — Рубенсъ, Ванъ-Дайкъ, Рембрандъ и др.“ Сказката бѣде отъ предгвидъ интересъ като се има предъ видъ до сега изнесенитѣ беседи отъ г. Илиевъ. Редакцията я препоръчва.

По едно недоразумение статията на Ганевъ „Кой е виновенъ“ се напечатана съ курсивъ. Тѣй като статията не е уводна, нито пъкъ съответствувала на духа на настоящия брой, редакцията проси извинение за тая малка несъобразностъ.

Ст. Стояновъ.

Топлинна култура.

Много ученици се оплакватъ че имъ е студено и наистина, лицата имъ сигурно потвърждаватъ думитѣ. Амбулаторията се пълни всѣки день отъ тѣхъ, а това говори че здравното състояние на днешното ученичество е твърде зле. Трѣбва да признаемъ, че една отъ причинитѣ за тази аномалия се дължи въ голѣма частъ на социалнитѣ условия. Но не по-малко се дължи и на това, което ще спомена по-долу.

Всички знаемъ, че храненето и размножаването сж основитѣ на живота. И двата въпроса обематъ грамадни области, въпреки че сж казани съ две общи думи. Ще се спра на първия.

Първобитния човѣкъ получавалъ отъ природата много повече топлина, отколкото днесъ. Самото изискване голѣмо количество топлина. Съ настѣпването на застудяването, човѣкъ е бикъ принуденъ да

— Че какво да ти кажа. Ако искашъ да излѣземъ. Снощи Грубка ми заржча. Може сега да ни дадатъ по една мартеничка. Като стана дума за мартенички Хубавейко скоки отъ часовника, облѣкче се и извика: — Хайде да вървимъ! Излѣзоха (бѣше около десетъ и половина часа) и се изгубиха въ гжстата мрачина.

Хубавейко засвири съ уста. Но още не доближили квартирата на Грубкини, чуха задъ себе си шумъ отъ тежки, подковани ботуши.

— Стой!

Когато се обърнаха предъ очитѣ имъ лѣснаха бѣлитѣ пулове на стражарскитѣ шинели. Хайде предъ насъ. — Кжде, запита Надуичо като порешителенъ. Единия отъ стражаритѣ, по-нисеккия се пресѣгна съ палката къмъ него и изкрѣца съ жби: Да млчишъ. Той замълча. Продължиха къмъ участъка. Хубавейко се затвори да ги пусне, но напразно. Затвори ги въ една тъмна стаичка, кждетъ мръзнаха цѣла нощъ. На сутринта, вмѣсто мартенички и гърбачи го пуснаха. Тѣ се промъкнаха бързо изъ кривитѣ улици безъ да ги забележи нѣкой другъ освенъ постовия стражаръ у Идеалистови, който дълго гледа следъ тѣхъ.

вратата. Той изтрѣпна и забрави всичко. После добави бързо:

— Влѣзъ.

Вратата се отвори грубо и въ стаята израстна благородната фигура на Надуичо Идеалистовъ.

— Здравей!

— Мараба (здравей).

— ?

— Седни де, какво стоишъ така, надуичо не си идвалъ другъ пътъ. Надуичо седна и като се изпъна бейски на стола запита.

— Днесъ е сжбота, нали?

— Да.

— Въ понедѣлникъ ще бждемъ на училище. Но знаешъ ли какво. Азъ казахъ предъ другитѣ, че си боленъ, та и ти така казвай да не се изложимъ.

— Може ли! Зная, отвърна зарадвамо Хубавейко и като стана отъ стола си се трѣшна на кревата и загледа навънъ. Валѣше приятенъ мартенски снѣгъ. Изъ улицитѣ минаватъ суги хора. Автомобилитѣ се надбѣгватъ и тревожно свирятъ. Мартенската вечеръ се излива на сини потоци отъ мракъ по отсречнитѣ хълмове. На западъ небето бѣше порозовѣло. Бѣлиятъ научпенъ ржбъ на далечнитѣ снѣжни планини бѣше изтънялъ и аленъ като уснитѣ на влюбено момиче.

— Друго нѣма ли да кажешъ.